

Compareixença parlamentària de representants de l'Associació de Micropobles de Catalunya (AMC) a la comissió de debat sobre el Projecte de Llei de Canvi Climàtic

26 de setembre de 2016 – 12:30 h.

Compareixen:

M. Carme Freixa, alcaldessa de Vallfogona de Ripollès i Presidenta de l'AMC

Maria Crehuet, membre del Consell Assessor de l'AMC (ex-alcaldessa d'Ordis i ex-presidenta de l'AMC)

Un cop llegit el Projecte de Llei de Canvi Climàtic, ens queda el regust d'un document en el que hi veiem quatre problemes importants.

1.- Creiem que aquest projecte de Llei hauria d'anar lligat indissolublement i indispensable amb el PACTE NACIONAL PER A LA TRANSICIÓ ENERGÈTICA, i la consegüent LLEI DE TRANSICIÓ ENERGÈTICA, ja que sense energia (i una nova manera de generar i fer servir l'energia) no hi ha ni agricultura, ni aigua, ni comerç, ni indústria, ni habitatge, ni salut, ni...

2.- Per això, en llegir-lo, tenim la impressió que l'esperit que el guia és un pensament que es manté encara ancorat en el sistema energètic actual, i amb l'agravament que aquell que té diners i pot pagar també pot contaminar (mercat de comerç de drets d'emissió de GEH)

3.- Una vegada més ens dóna tota la impressió de ser un document elaborat des d'un despatx de ciutat i amb mentalitat de ciutat, sense tenir en compte el territori en tota la seva magnitud i diversitat.

4.- Per últim, sembla que el text vol donar pautes de funcionament des d'una perspectiva de la por als efectes del canvi climàtic i a la perillosa emissió dels gasos amb efecte d'hivernacle, quan sabem que la por produeix actituds negatives. En canvi no convida a actituds positives com les que sí generen les energies renovables o netes o consumir l'energia que es pot generar de manera renovable al nostre voltant, amb la biomassa o amb els purins o amb el sol, l'aire i amb les onades, i els conceptes d'autoconsum i autosuficiència aplicat a una dimensió de proximitat i la mesura familiar/coherent i integrat amb l'entorn (no un parc eòlic de macrogeneradors –de... metres- o una central de biomassa que en realitat és un crematori de residus encobert). A part de no haver-hi una aposta clara per un nou model tampoc es fa prou èmfasi en l'eficiència i l'estalvi energètic, en aquest sentit creiem que fa falta molta informació i educació a la ciutadania per motivar-la a fer un canvi tant de mentalitat com d'hàbits. Segurament és per això que ens ha vingut a la memòria un pensament de Saint-Exupery que diu: *Si vols construir un vaixell no comencis reunint persones per anar a cercar la fusta, preparar les eines, repartir la feina i organitzar el treball... més aviat desvetlla en elles l'anhel de solcar la immensa mar.*

No obstant, cada una de les quatre qüestions que nosaltres veiem un xic “desenfocades”, per dir-ho d’alguna manera, hi són reflectides... però semblaria que hi són com per obligació i de passada...

Exposades aquestes primeres impressions que ens ha produït la lectura del document, voldríem fer incís en alguns punts concrets.

a) Sobre l’article 27 – L’administració local

Exposa la necessitat de participació dels ens locals mitjançant la col·laboració i cooperació (en bona part ja existents) entre ells i amb la Generalitat i d’altres administracions així com proposa l’aplicació de polítiques fiscals municipals per desincentivar les pràctiques nocives per al medi ambient. Aquí es preveu la possibilitat que aquest finançament pugui ser complementat amb aportacions de la Generalitat, ja que la creació dels impostos ambientals (**article 33**) serien propis de la Generalitat de Catalunya. Pensem si no seria millor que aquests impostos es gestionessin ja directament des dels ajuntaments i els ingressos anessin per desgravar aquelles accions favorables a una millora en no emissions de GEH. Això seria una bona mesura de “simplificació i racionalització administratives” perquè d’entrada l’alta del vehicle acaba passant primerament pel cens municipal i, via l’Impost de VTM, es podria gravar o desgravar en funció de les emissions i no dels cavalls fiscals, o a més a més. Fins i tot des dels ajuntaments es poden impulsar accions d’incentiu mitjançant punts de càrrega o bonificacions en llicències d’obres si se’n fan en el mateix habitatge. En tot cas, no es pot oblidar que els municipis poden ser uns bons prescriptors i bons exemples per als seus ciutadans per anar cap a la transició energètica.

b) Sobre l’Article 29 – Simplificació i racionalització administratives

Aquest article, en el seu punt a) ens posa completament alerta. Quan es diu: **Es faculta el govern de la Generalitat de Catalunya per tal que pugui declarar com a obres d’interès públic, i a proposta del departament competent en matèria d’energia, aquelles infraestructures d’energies renovables que responguin a una planificació general en matèria d’energia,** ens venen a la ment tantes i tantes infraestructures “planificades” que han “baixat” al territori –i l’han trinxat!- sense un debat ampli i profund que condueixi a un consens, i només amb les “prèvies” habituals que tenen uns terminis legals que, en el cas d’un micropoble, es redueixen a més de la meitat. Per exemple, un mes de termini en un ajuntament petit que té els serveis tècnics i de secretaria compartits, cosa que vol dir que hi van –amb sort- un dia o dos a la setmana, es converteix en quatre dies mal comptats, insuficient per un estudi a fons i acurat. I no creiem, de cap de les maneres, que les “compensacions” siguin una solució viable. No tot té un preu, però sí que tot té un valor, i els valors s’han de tenir en consideració, i més quan parlem de treballar per intentar restablir un equilibri, i –creiem- no només en el medi-ambient, ja que si entenem que el medi-ambient ho engloba tot, llavors l’equilibri s’ha de fer entre parts/municipis/territoris que no estan en igualtat de condicions.

c) Sobre l'Article 32 – Coordinació amb el món local

Referent al punt 2, a i b, estem completament d'acord en que s'han de fomentar les energies renovables, la descentralització de xarxes i l'autoconsum energètic, però per això fa falta territori. Fins ara la gran majoria de l'energia que fem servir ens ve de lluny. Si volem generar-la aquí necessitem territori per a les instal·lacions. Un estudi sobre la transició energètica a Catalunya valora aquest territori entre un 1,22 % i un 2%. En el cas que fos el 2% equivaldria a uns 80 m2 per persona. Això evidencia que hi ha “territoris” amb una densitat de població tal que necessitaran –després d'haver esgotat totes les seves possibilitats- pactar amb d'altres “territoris” la manera d'obtenir l'energia. I quins són els territoris a Catalunya amb poca densitat de població i, per tant, que disposen d'espai? Els micropobles (són una tercera part dels municipis de Catalunya i tenen menys de 500 habitants, gestionen el 35% del territori i només tenen l'1,2% de la població) i molts altres pobles petits.

Conscients d'això, l'AMC juntament amb el Col·lectiu CMES, ha fet un estudi pilot a 11 micropobles d'arreu del país per veure com el municipi pot ser autosuficient amb el que el seu entorn li ofereix (no tots tenen el mateix) i com pot, si el seu territori li permet, produir més energia de la que necessita. En aquest cas podria optar per vendre-la o mirar d'atraure activitat productiva, fet que ajudaria a re-habitar el territori, descongestionar la grans concentracions de persones, i retornar un equilibri, també en aquest sentit. I també ha de saber, el municipi, amb quanta energia –proporcional- ha de contribuir a les necessitats comunes del país.

Seria del tot interessant, o millor, imprescindible, que cada municipi conegués profundament el seu territori, amb les classificacions –no urbanístiques- dels sòls, i d'aquest coneixement se'n desprengués les possibilitats de recursos energètics naturals (sol, aigua, vent, geotèrmia, biomassa) així com també els recursos que poden venir de les diverses activitats econòmiques (residus per a biogàs, possibilitats d'economia circular) i com pot aprofitar-los i combinar-los per a una xarxa d'energia local.

Però per a tot això fa falta molta feina, i per a fer aquesta feina fa falta temps i voluntat. I no podem deixar-ho per a última hora. Llavors si que, a correu, s'haurà de fer servir el temut Article 29.a. I no ho volem pas!

També fa falta potenciar estudis (**article 21**) de tècnics en energies renovables i en gestió de petites xarxes intel·ligents, que han de interactuar –inevitablement- amb d'altres xarxes, a fi de crear una teranyina “global”. Però si volem que el territori funcioni hem de començar per programar aquests mòduls d'estudis de manera descentralitzada per a que en el territori hi hagi professionals que coneguin com funcionen i puguin implantar-les, propiciant no només la transició energètica sinó noves oportunitats d'ocupació i feina fora de les grans ciutats.

d) Respecte a l'Article 16 – Infraestructures

Entenem que la planificació d'infraestructures hauria de respectar molt més els “petits” camins i els “petits” escòrrecs d'aigua, que no es veuen –per dir-ho d'alguna manera- des dels despatxos de les ciutats, o no se'ls dóna la importància i la bona funció que realment tenen. I així tenim inundacions quan venen pluges fortes, o no podem anar al poble del costat en bici pel camí pel que anàvem sempre.

I, a l'hora de projectar infraestructures viàries, per què no es preveu que continguin carrils bici? Només fent un passeig per internet veiem com d'altres països tenen autovies amb mitgeres que són carrils bici i, a més a més, coberts de plaques solars que donen ombra... i energia!

Catalunya és TOT el territori. I Catalunya, amb més de 32.000km², te la sort que tots aquests territoris són diversos, variats i, doncs, representen una riquesa en conjunt. Però per a conservar i donar valor a aquesta riquesa s'ha de treballar conjuntament. No creem més enfrontaments, ans una bona concòrdia i treball en equip. Aquesta Projecte de Llei, perdoneu, té moltes mancances en aquets sentits. Us convidem a esmenar-les i us agraiem enormement que així ho feu. Nosaltres estem disposats a col·laborar-hi.

-